

Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi İşlemleri Üzerine Olan Anksiyete-Korku Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Tolga Kaplan¹, Selahaddin Emirhan Başyıldız², Ömer Özbek³

Bezmialem Vakıf Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, İstanbul/Türkiye

Bezmialem Vakıf Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı, İstanbul/Türkiye

Giriş: Ağız, diş ve çene cerrahisi pratiği, içerdiği riskler nedeniyle diş hekimliği öğrencileri için bir stres kaynağıdır. Bu çalışmanın amacı, diş hekimliği öğrencilerinin cerrahi işlemlere yönelik anksiyete ve korku düzeylerinin sınıf seviyelerine göre nasıl değiştiğini belirlemek ve bu durumun klinik ve teorik eğitimle kazanılan özgüven ile ilişkisini incelemektir.

Yöntem: Araştırmada, Bezmialem Vakıf Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nden 199 gönüllü öğrenci (144 kadın, 55 erkek) üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından DES (Dental Environment Stress Questionnaire) modifiye edilerek hazırlanan ve "Cerrahi İşlemlere Karşı Korku ve Anksiyete" (12 madde) ile "Eğitimle Kazanılan Özgüven ve Farkındalık" (9 madde) alt boyutlarından oluşan 5'li Likert tipi anketle toplanmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde Shapiro-Wilk, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis testleri ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır ($p < 0.05$).

Bulgular: Çalışmamızdaki öğrencilerin cerrahi işlemlere yönelik anksiyete ve özgüven düzeylerinin eğitim yılları boyunca doğrusal bir seyir izlemediği, aksine dalgalanmalar gösterdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınıf seviyelerine göre cerrahi anksiyete puan ortalamaları incelendiğinde; 1. sınıflarda 2.77, 2. sınıfta 3.01, 3. sınıflarda 2.76'ya, 4. sınıflarda 2.67 ve 5. sınıfta 2.82'ye çıkmıştır. Benzer şekilde, klinik ve teorik eğitimle kazanılan özgüven puanları da 1. Sınıflarda 3.64 olan özgüven skoru, 2. sınıfta 3.43, 3. sınıfta 3.59, 4. sınıfta 3.53 ve 5. sınıfta 3.62 olarak ölçülmüştür. Sınıflar arasındaki bu seyir klinik açıdan dikkat çekici olsa da istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (Anksiyete için $p=0.265$; Özgüven için $p=0.088$). Ayrıca, öğrencilerin eğitimle kazandıkları özgüven düzeyleri ile anksiyete düzeyleri arasında doğrudan bir korelasyon saptanmamıştır ($p=0.332$).

Sonuç: Diş hekimliği eğitimi süresinde kazanılan teorik bilgi birikiminin anksiyete skoruna ve özgüvene bir etkisi olmadığı ve yine eğitim süresinde preklinden kliniğe edinilen klinik tecrübenin de öğrenciler üzerinde anksiyete ve özgüvene yansıyan bir etkisi olmadığı görülmüştür. Bu doğrultuda, diş hekimliği müfredatlarına stres yönetimi eğitimlerinin ve komplikasyon yönetimine yönelik simülasyon pratiklerinin eklenmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diş Hekimliği Eğitimi, Cerrahi Anksiyete, Özgüven, Çene Cerrahisi, Biyoistatistik.